

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 34:378.147:81'243

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19638374>

Аналіз міжнародного досвіду в підготовці юристів та його застосування в українських реаліях

Левчук Юлія,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри іноземних мов,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0000-6263-535X>

Заверуха Юлія,

старший викладач кафедри іноземних мов, Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0003-2184-5566>

Кушевська Наталя,

старший викладач кафедри іноземних мов, Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-9379-0915>

Прийнято: 14.03.2026 | Опубліковано: 30.03.2026

Анотація. Глобалізація правового простору та активна міжнародна взаємодія зумовлюють потребу підготовки юристів, здатних ефективно працювати з іноземними фаховими джерелами та брати участь у транснаціональних правових процесах. Інтеграція іншомовної підготовки в

освітні програми юридичних факультетів забезпечує формування професійної комунікативної компетентності, доступ до міжнародних освітніх і наукових ресурсів, а також сприяє підвищенню академічної мобільності здобувачів вищої освіти. **Метою дослідження** є аналіз міжнародного досвіду підготовки юристів та оцінювання можливостей його адаптації в українських реаліях з урахуванням розвитку іншомовних навичок та спеціалізованої юридичної термінології. **Методи.** У дослідженні застосовано порівняльний аналіз освітніх систем різних країн, метод узагальнення наукових джерел і освітніх програм, а також системний аналіз для визначення ефективності інтеграції міжнародних практик у національну юридичну освіту. Особливу увагу приділено вивченню структур освітніх програм, практичних елементів навчання та формуванню іншомовної компетентності майбутніх юристів. **Результати.** Встановлено, що провідні освітні системи надають пріоритет практичній спрямованості навчання, міждисциплінарності, розвитку аналітичного та критичного мислення, а також використанню клінічних методів, симуляційних вправ і роботі з реальними кейсами. Сучасна іншомовна професійна компетентність розглядається як обов'язковий компонент навчання, що включає опанування юридичної термінології, уміння працювати з міжнародними правовими документами та брати участь у міжнародних академічних і професійних комунікаціях. **Висновки.** Впровадження міжнародного досвіду інтегрування практико-орієнтованих методик, міждисциплінарних курсів і програм розвитку іншомовної компетентності сприятиме підвищенню якості підготовки юристів в Україні та дозволить підготувати конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно діяти в глобальному правовому середовищі та брати участь у міжнародних правових процесах.

Ключові слова: практичне навчання, правова практика, юридична термінологія, іноземна мова, професійна комунікація, академічна мобільність.

Analysis of international experience in the training of lawyers and its application in Ukrainian realities

Iuliia Levchuk,

PhD in Law, Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0000-6263-535X>

Yuliia Zaverukha,

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-2184-5566>

Natalia Kushevska,

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-9379-0915>

***Abstract.** The globalisation of the legal space and active international interaction require training lawyers who can work effectively with foreign professional sources and participate in transnational legal processes. The integration of foreign language training into law faculty curricula ensures the development of professional communicative competence, access to international educational and scientific resources, and promotes increased student academic*

mobility. The **purpose of the study** is to analyse international experience in training lawyers and to assess the feasibility of adapting it to Ukrainian realities, taking into account the development of foreign-language skills and specialised legal terminology. **Methods.** The research uses a comparative analysis of the educational systems of leading countries, a method for summarising scientific sources and educational programs, and a systematic analysis to determine the effectiveness of integrating international practices into national legal education. Special attention is paid to the study of the structures of educational programs, the practical elements of training, and the formation of foreign-language competence of future lawyers. **Results.** It has been established that leading educational systems prioritise a practical orientation in learning, interdisciplinary approaches, the development of analytical and critical thinking, and the use of clinical methods, simulation exercises, and real-case work. Modern foreign-language professional competence is considered a mandatory component of education, encompassing mastery of legal terminology, the ability to work with international legal documents, and participation in international academic and professional communications. **Conclusions.** The implementation of international experience of integrating practice-oriented methods, interdisciplinary courses and programs for the development of foreign language competence will contribute to the improvement of the quality of training of lawyers in Ukraine and will allow for the preparation of competitive specialists who are able to act effectively in the global legal environment and participate in international legal processes.

Keywords: practical training, legal practice, legal terminology, foreign language, professional communication, academic mobility.

Постановка проблеми. Підготовка висококваліфікованих юристів передбачає глибоке знання національного законодавства та здатність працювати з міжнародними правовими джерелами, брати участь у

транснаціональних процесах і здійснювати професійну комунікацію іноземними мовами. Українська система юридичної освіти здебільшого зосереджена на вивченні національного права, що створює необхідність адаптації освітніх програм до міжнародних стандартів і посилення ролі іншомовної підготовки.

Актуальність дослідження визначається низкою факторів. Міжнародна мобільність студентів та участь українських юристів у глобальних правових процесах потребують розвитку компетенцій у сфері професійної комунікації іноземними мовами та володіння спеціалізованою юридичною термінологією. Ефективне використання міжнародного досвіду організації юридичної освіти сприяє підвищенню практичної спрямованості навчання, формуванню навичок правового аналізу, критичного мислення та роботи з реальними кейсами.

Недостатня інтеграція міжнародних практик в освітні програми українських юридичних факультетів та обмежений розвиток іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти обмежують підготовку юристів до роботи в глобальному правовому середовищі. Усунення цих прогалин вимагає комплексного аналізу освітніх систем провідних країн, оцінення ефективних методик навчання та визначення можливостей їх адаптації до українських реалій з урахуванням специфіки юридичних факультетів і особливостей викладання іноземних мов.

Вивчення міжнародного досвіду сприятиме вдосконаленню національних освітніх практик та формуванню практичних і мовних компетенцій, які забезпечать підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно діяти у сфері права та брати участь у міжнародних правових процесах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підготовка юристів у сучасних умовах вимагає інтеграції практичних навичок, знання

міжнародного права та опанування юридичної термінології іноземними мовами. Значна увага приділяється порівняльному аналізу міжнародного досвіду, застосуванню цифрових технологій та інноваційних педагогічних методик.

Зокрема, Ю. Рега, Д. С. Волковецький [1] досліджують роль міжнародного співробітництва в удосконаленні юридичної освіти в Україні, підкреслюючи важливість обміну досвідом із закордонними університетами та впровадження міжнародних стандартів у навчальні програми. Синергію цифрових інструментів і традиційних педагогічних методик як механізм розвитку гнучких навичок у майбутніх фахівців аналізують О. Хорошайло, Р. Гах, І. Красильникова [2]. У роботі Г. Заволодко (G. Zavalodko) та К. Трубчанінової (K. Trubchaninova) [3] висвітлено етапи формування цифрового профілю учасників освітнього процесу і продемонстровано практичні аспекти цифровізації навчання.

Учені М. Василик, Н. Мельник, О. Притуля, І. Червінська [4] досліджують адаптивне навчання як чинник оптимізації освітнього процесу в закладах вищої освіти, що забезпечує індивідуалізацію підготовки студентів. Освітологічний вимір інноваційної освіти в контексті соціально-економічних глобальних викликів підкреслює О. Тадеуш [5], зазначаючи, що Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки [6] формує нормативно-стратегічну основу для модернізації програм підготовки юристів та інтеграції міжнародних практик.

У дослідженні К. Байг (K. Baig) [7] проведено порівняльний аналіз моделей підготовки юристів у провідних університетах Великої Британії та США. Водночас викладання юридичної англійської мови з урахуванням глобальних викликів досліджують К. Мрожинська (K. Mroczynska), Т. Мічта (T. Michta) [8]. Структуру підготовки майбутніх юристів у британських

університетах розглядають О. Суцяга та А. Довгань [9; 10], приділяючи особливу увагу практичним кейсам і міжнародній юридичній термінології.

Дослідник С. Кириленко [11] порівнює організацію юридичної освіти в Україні та Польщі, наголошуючи на потребі диференційованого підходу до навчання студентів. У роботі В. Кеменяш [12] досліджено модель підготовки здобувачів вищої юридичної освіти в умовах змішаного навчання, що сприяє розвитку аналітичних та практичних навичок. Юридичну аргументацію в процесі вивчення історико-правових дисциплін аналізує В. Орел [13], демонструючи інноваційні підходи в підготовці майбутніх юристів.

Інтеграційні напрями розвитку сучасної юридичної освіти як параметра дотримання прав людини розкриває С. Сербенюк [14], а М. Аєвські (M. Ajevski), К. Беркер (K. Barker), А. Гілберт (A. Gilbert), Л. Гарді (L. Hardie), Ф. Райан (F. Ryan) [15] досліджують вплив технологій штучного інтелекту, зокрема ChatGPT, на майбутнє юридичної освіти та професійної практики.

Таким чином, сучасні дослідження підтверджують, що поєднання міжнародного досвіду, цифрових технологій, практичних кейсів та інноваційних педагогічних підходів є ключовими чинниками для формування конкурентоспроможних юристів, здатних ефективно працювати в глобальному правовому середовищі.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявні напрацювання у сфері юридичної освіти, у національній системі підготовки юристів залишаються прогалини. Багато освітніх програм зосереджено виключно на національному законодавстві та теоретичних дисциплінах, при цьому недостатньо приділено уваги практичним навичкам, роботі з міжнародними джерелами та правовим аналізом реальних кейсів.

Окремою проблемою є обмежений розвиток іншомовної професійної компетентності здобувачів вищої освіти. Йдеться не лише про володіння спеціалізованою термінологією, а й про здатність здійснювати усну й

письмову фахову комунікацію іноземними мовами та працювати з міжнародними юридичними документами. Наявні методики навчання не забезпечують цілісної інтеграції мовної підготовки з юридичними дисциплінами, що знижує ефективність підготовки фахівців, здатних працювати в глобалізованому правовому середовищі.

Невисвітленим залишається також питання адаптації міжнародного досвіду до українських умов з огляду на специфіку навчальних програм юридичних факультетів і організації викладання іноземних мов. Відсутність системної інтеграції практико-орієнтованого навчання з професійною мовною підготовкою вказує на потребу в розробленні ефективних методичних рекомендацій для підвищення рівня професійної підготовки майбутніх юристів в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз міжнародного досвіду освітніх програм підготовки юристів та оцінювання можливостей його застосування в українських закладах освіти.

Для досягнення цієї мети визначено такі завдання:

- 1) проаналізувати освітні програми провідних закордонних юридичних факультетів з метою виявлення ефективних методів формування практичних і професійних компетентностей, а також інтеграції іншомовної підготовки в освітній процес;
- 2) визначити особливості національної системи юридичної освіти, зокрема щодо практичної спрямованості навчання, використання реальних кейсів та розвитку іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти;
- 3) розробити рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду до умов українських закладів вищої освіти, що сприятимуть підвищенню якості підготовки юристів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якісна підготовка студентів юридичних спеціальностей передбачає формування глибоких знань у сфері національного та міжнародного права, розвиток практичних навичок аналізу юридичних ситуацій, а також оволодіння спеціалізованою термінологією іноземними мовами. Сучасні освітні програми поєднують базові правничі дисципліни з розвитком прикладних компетентностей, що дозволяють майбутнім фахівцям ефективно орієнтуватися у складних правових справах, оцінювати нормативні акти та брати участь у міжнародних правових процесах [5].

У провідних закордонних університетах підготовка майбутніх юристів має комплексний характер і орієнтована на практичне закріплення академічних знань. Освітній процес передбачає залучення студентів до розв'язання реальних правових ситуацій, участі в моделюванні судових засідань і роботі з різноманітною нормативною базою. Участь здобувачів у міжнародних програмах і конкурсах сприяє формуванню професійної компетентності, розвитку здатності до правового аналізу та прийняття обґрунтованих рішень у різних юрисдикціях. Окрему увагу приділено розвитку у здобувачів іншомовної професійної комунікації, що розширює їхні можливості ефективно діяти в глобальному правовому середовищі [6, с. 1418].

Організація освітніх програм у всесвітньовідомих правничих школах базується на інтеграції лекційних курсів із практикоорієнтованими компонентами, включаючи юридичні клініки, кейс-аналіз та інтерактивні формати занять. Узагальнення основних характеристик таких програм наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняння педагогічних компонентів освітніх програм міжнародних юридичних шкіл

Назва програми / факультету	Основні елементи практичної підготовки	Специфіка методик навчання	Програми мобільності
<i>LawWithoutWalls</i> (міжнародна освітня програма)	Робота над реальними кейсами в мультинаціональних командах	Міждисциплінарні проєктні завдання	Міжнародні проєкти, конкурси
<i>Harvard Law School</i> (США)	Юридичні клініки; симуляції судового процесу	Кейс-метод; групова дискусія	Обміни, стажування
<i>University of Oxford</i> (Велика Британія)	Moot Court; реальні кейси до практикумів	Супервізовані дослідницькі проєкти	Програми Erasmus+
<i>Leiden University</i> (Нідерланди)	Практичні дослідження міжнародних договорів	Порівняльний аналіз правових систем	Літні школи, стажування
<i>University of Melbourne</i> (Австралія)	Клінічні програми з правознахисту	Інтерактивні семінари	Співпраця з міжнародними організаціями
<i>Bucerius Law School</i> (Німеччина)	Практикуми з міжнародного комерційного права	Симуляційні бізнес-правові кейси	Міжнародні стажування
<i>National University of Singapore</i>	Практична робота з міжнародними договорами	Проєктні роботи	Обміни, міжнародні конференції
<i>Sciences Po Law School</i> (Франція)	Проєкти з європейського права	Інтерактивні семінари	Європейські стажування
<i>Universidad de los Andes</i> (Колумбія)	Практичні правничі проєкти	Кейс-аналітика	Латиноамериканські програми

Джерело: складено авторами на основі [6–10]

Аналіз представлених підходів дає змогу окреслити домінуючі тенденції щодо організації підготовки юристів у міжнародному освітньому середовищі. Ключовим компонентом програм виступає поєднання практикоорієнтованої діяльності з розвитком комунікативних і аналітичних умінь, необхідних для роботи у багатонаціональному правовому просторі. Значна увага приділяється

формуванню здатності працювати з різними джерелами права, аргументовано відстоювати позицію та взаємодіяти у професійному середовищі.

Зокрема, у межах програми LawWithoutWalls освітній процес організовано навколо спільної роботи студентів із різних країн над реальними правовими завданнями, що передбачає координацію дій у мультикультурних командах та представлення результатів у форматі міжнародних проєктів. У Harvard Law School практична підготовка реалізується через діяльність юридичних клінік і моделювання судових процесів, де студенти підвищують риторичну майстерність, навчаються структуруванню правової позиції та удосконалюють професійну комунікацію в усній і письмовій формах.

У University of Oxford важливе місце займає участь у Moot Court, що передбачає моделювання судового розгляду з підготовкою процесуальних документів і публічним представленням позиції сторін. Зазначена практика сприяє розвитку навичок юридичного письма, усного виступу та критичного аналізу аргументів опонентів. У Leiden University освітній процес орієнтований на дослідження міжнародних договорів у поєднанні з порівняльним аналізом правових систем, що дозволяє глибше розуміти особливості правового регулювання в різних юрисдикціях.

Практична складова підготовки в University of Melbourne зосереджена на правозахисній діяльності, у межах якої студенти працюють із реальними соціально-правовими проблемами, взаємодіють із клієнтами та опановують професійні стандарти юридичної етики. Інтерактивні форми занять доповнюють зазначений процес, забезпечуючи розвиток здатності застосовувати правові знання у складних професійних ситуаціях.

Освітні моделі окремих міжнародних правничих шкіл відображають різні способи поєднання прикладної підготовки та професійної комунікації. У Vicerius Law School навчальний процес орієнтований на практикуми з міжнародного комерційного права та моделювання бізнес-ситуацій, що

дозволяє відпрацьовувати прийняття рішень у складних правових умовах. У National University of Singapore акцент зміщено на роботу з міжнародними договорами та участь у спеціалізованих воркшопах, спрямованих на поглиблення аналітичних умінь. Водночас у Sciences Po Law School інтерактивні семінари забезпечують паралельне опанування французької та англійської правничої лексики, тоді як Universidad de los Andes реалізує практичні проекти з використанням іспаномовної юридичної термінології та аналізом кейсів [10, с. 170].

Проведений аналіз дозволяє виокремити ключові орієнтири розвитку юридичної освіти, що охоплюють посилення практичної складової, розширення міжнародної взаємодії та вдосконалення професійної комунікації. Застосування клінічних форматів, інтерактивних занять і проєктної діяльності забезпечує формування здатності працювати у різних правових системах [11, с. 31].

В Україні сучасні концепції інтегруються через оновлення освітніх програм та застосування активних методів навчання відповідно до положень Стратегії розвитку вищої освіти на 2021–2031 роки, яка визначає пріоритети підвищення якості освіти, посилення її практичної складової та інтеграцію національної системи освіти до європейського освітнього простору [12].

Модернізація освітніх програм передбачає інтеграцію іншомовної підготовки з опануванням фахової юридичної термінології у межах різних галузей права, включаючи міжнародне гуманітарне право, право Європейського Союзу та міжнародне економічне право.

У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка студенти вивчають юридичну термінологію англійською мовою, беруть участь у симуляціях судових процесів («Mock Trial»), міжнародних іспитах та науково-практичних гуртках, що забезпечує розвиток навичок юридичної аргументації

та професійної комунікації іноземною мовою. Для спеціальності «Міжнародне право» передбачено опанування другої іноземної мови, що розширює можливості професійної діяльності у глобальному правовому середовищі. Навчальний процес доповнюється викладанням окремих дисциплін іноземною мовою, впровадженням курсів «Legal English» і використанням форматів моделювання судових засідань, що сприяє розвитку навичок аргументації, публічного виступу та професійної взаємодії у міжнародному середовищі. Інші українські заклади, зокрема Національний університет «Києво-Могилянська академія», Львівський національний університет імені Івана Франка та Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, також поступово розвивають подібні практики, поєднуючи опанування базових теоретичних знань з формуванням практичних компетенцій, інтегруючи курси «Legal English» та факультативи з юридичної термінології.

Українські програми поступово розширюють можливості студентів працювати з міжнародними та порівняльними кейсами, хоча рівень впровадження практичних завдань у навчальні модулі відрізняється залежно від закладу освіти (табл. 2). Однак системне і послідовне впровадження інтерактивних вправ, симуляційних форматів і комплексних практичних завдань сприяє розвитку аналітичного та стратегічного мислення, підвищує здатність адаптувати отримані знання до різних правових систем і зміцнює професійні компетентності майбутніх юристів на міжнародному ринку праці.

Таблиця 2

Особливості та напрями розвитку практичних і мовних компетентностей здобувачів юридичної освіти в українських ЗВО

Аспект підготовки	Компонент освітньої програми українських ЗВО	Поточні обмеження	Тенденції розвитку та напрями вдосконалення
<i>Практичні модулі</i>	Включення до семінарів коротких вправ з кейсів	Обмежена кількість комплексних практичних завдань і роботи з реальними міжнародними кейсами	Поступове впровадження кейс-методу, розвиток юридичних клінік та практикоорієнтованих форматів навчання
<i>Інтеграція іношомовної термінології</i>	Факультативні курси юридичної англійської	Відсутність системної інтеграції англійської підготовки в основні дисципліни	Розширення використання англійських матеріалів у профільних курсах, інтеграція термінології у фахові дисципліни
<i>Розвиток письмової комунікації</i>	Підготовка рефератів та аналітичних записок	Недостатня кількість вправ з міжнародними правовими документами	Впровадження завдань з підготовки правових висновків, меморандумів та документів за міжнародними стандартами
<i>Розвиток усної комунікації</i>	Обговорення кейсів на семінарах	Обмежене використання дебатів, Moot Court та презентацій іноземною мовою	Поширення інтерактивних методів: дебати, моделювання судових процесів, участь у міжнародних конкурсах
<i>Проектна діяльність</i>	Організація окремих мініпроектів	Відсутність системних міждисциплінарних проектів	Поступовий розвиток командних проектів із міждисциплінарною та мовною інтеграцією
<i>Аналіз міжнародних документів</i>	Вивчення договорів у межах курсів міжнародного права	Обмежене використання іношомовних джерел	Активізація порівняльного правового аналізу та роботи з автентичними міжнародними документами
<i>Комунікаційні навички</i>	Формування в межах окремих семінарів	Недостатній рівень міжкультурної комунікації	Інтеграція тренінгів із міжкультурної взаємодії та розвитку soft skills

Джерело: створено за [13–15]

Дані таблиці 2 демонструють, що українська юридична освіта активно модернізується в напрямі інтеграції практичних і міжнародних компонентів. Розширення кола завдань, які поєднують командну роботу, аналіз кейсів і використання іноземної мови, формує основу для розвитку міжкультурної взаємодії та професійної компетентності здобувачів освіти. Хоча спеціальна

іншомовна підготовка широко впроваджується у вітчизняних закладах вищої освіти, однак у частині програм вона ще потребує більш тісної інтеграції з фаховими дисциплінами. Курси юридичної англійської або факультативи з термінології часто існують як окремі компоненти, що вказує на потребу розширення практик поєднання мовних і професійних компетентностей у межах єдиних курсів.

Водночас варто зазначити, що вітчизняні заклади вищої освіти активно розвивають міжнародну співпрацю з авторитетними університетами та юридичними школами. Так, Київський національний університет імені Тараса Шевченка реалізує проекти Erasmus+ та партнерські обміни з університетами Польщі та Німеччини, що забезпечує студентам досвід роботи в міжнародному правовому середовищі. Львівський національний університет імені Івана Франка організовує спільні стажування та навчальні проекти з австрійськими та італійськими закладами, що сприяє поглибленню практичних і мовних навичок. Національний університет «Києво-Могилянська академія» проводить літні школи за участю університетів США та Великої Британії, що розширює можливості опанування професійної термінології іноземними мовами та роботи з міжнародними кейсами. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка також активно долучається до проекту Erasmus+ та партнерського обміну з університетами Польщі та Литви.

Реалізація зазначених програм підтверджує потенціал інтеграції української юридичної освіти до глобального освітнього простору і створює фундамент для подальшого розвитку комплексних практичних і мовних компетентностей здобувачів юридичної освіти.

Порівняння міжнародних і вітчизняних освітніх програм дозволяє окреслити ключові тенденції розвитку юридичної освіти: систематизацію роботи з кейсами, включення комплексних практичних завдань, що відтворюють реальні юридичні ситуації, а також більш тісну інтеграцію

мовних модулів із фаховими дисциплінами для розвитку усної та письмової комунікації у міжнародному професійному середовищі. Показано, що закордонні університети забезпечують більш інтегроване поєднання практичних вправ і мовних модулів у межах одного курсу, що забезпечує ґрунтовне опанування професійної юридичної термінології іноземними мовами. Українські програми демонструють поступове розширення можливостей для роботи здобувачів освіти з міжнародними та порівняльними кейсами, хоча рівень системності їх інтеграції може значно відрізнятись в різних закладах освіти.

Досвід провідних університетів свідчить про важливість не лише запроваджувати нові методики, а й розвивати наявні результативні практики, що дозволить підсилити прикладну та комунікативну складову підготовки студентів і забезпечить їхню готовність до роботи в міжнародному правовому середовищі.

Одним із напрямів удосконалення юридичної освіти в Україні може стати створення інтегрованих курсів, де аналіз реальних правових кейсів поєднуюватиметься з виконанням завдань іноземною мовою. Такий формат дозволить студентам працювати у малих групах, спільно виробляючи правові позиції, готуючи письмові документи та презентації, одночасно зміцнюючи професійні та мовні компетентності.

Регулярне застосування симуляційних вправ, зокрема таких, що передбачають роботу з міжнародними договорами, участь у транснаціональних судових процесах та аналіз ситуацій у різних правових системах, сприятиме підвищенню практичної підготовки майбутніх юристів. Це забезпечить розвиток здатності приймати обґрунтовані рішення в складних умовах, стимулюватиме критичне мислення та ефективно застосування теоретичних знань.

Інтеграція мовних модулів безпосередньо в основні дисципліни дозволить студентам засвоювати професійну термінологію під час практичних завдань, обговорень і презентацій. Поєднання мовної та професійної складової підвищить готовність до роботи з міжнародними джерелами права та забезпечить ефективну взаємодію з колегами з інших країн.

Також важливо забезпечити регулярне оцінювання результатів практичної та мовної підготовки, що дозволить коригувати програми відповідно до рівня студентів та досягнення конкретних навчальних цілей..

Впровадження таких комплексних заходів дозволить посилити конкурентні переваги української юридичної освіти, адаптувати її до міжнародних стандартів та забезпечити підготовку фахівців, здатних ефективно працювати у транснаціональних правових проєктах.

Висновки. Порівняльний аналіз особливостей організації освітнього процесу в українських і міжнародних закладах юридичної освіти показав, що міжнародні освітні моделі вирізняються системною інтеграцією практичних та мовних компонентів, що дозволяє здобувачам одночасно формувати фахові компетенції й опанувати спеціалізовану термінологію іноземними мовами. Встановлено, що українські навчальні заклади поступово впроваджують аналогічні підходи, підвищуючи прикладну спрямованість освітнього процесу та забезпечуючи інтеграцію у міжнародний освітній простір.

Комплексний підхід, реалізований у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка, охоплює безперервне опанування юридичної англійської, викладання окремих дисциплін іноземною мовою та застосування симуляційних форматів навчання. Організація навчального процесу такого формату сприяє розвитку аналітичного мислення, професійних і комунікативних навичок, а також здатності приймати обґрунтовані рішення в складних правових ситуаціях. Результати впровадження цих практик демонструють, що вдосконалення юридичної освіти в Україні може

відбуватися не лише шляхом адаптації міжнародного досвіду, а й через розвиток та поширення ефективних національних моделей.

Подальші наукові дослідження доцільно зосередити на оцінці ефективності інтегрованих курсів, відстеженні прогресу студентів у практичних і мовних навичках та розробці методичних рекомендацій для модернізації національних освітніх програм. Реалізація запропонованих заходів сприятиме підготовці конкурентоспроможних юристів із високим рівнем професійних і мовних компетентностей, здатних ефективно працювати з міжнародними правовими документами та брати участь у різнопрофільних правових процесах.

Список використаних джерел

1. Рега Ю. О., Волковецький Д. С. Роль міжнародного співробітництва в удосконаленні юридичної освіти в Україні: взаємодія з міжнародними партнерами. *Академічні візії*. 2024. № 33. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12733256>.

2. Хорошайло О. С., Гах Р. В., Красильникова І. В. Синергія цифрових інструментів та традиційних педагогічних методик як основа розвитку гнучких навичок у майбутніх фахівців. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2026. № 27. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18456588>.

3. Zavalodko G., Trubchaninova K. Implementation stages to the formation of a digital profile for participants in the educational process. *Achievements of Science and Education in the Modern World: Proc. of the 2nd Intern. Sci. Conf. (Birmingham, 14 June 2025)*. Birmingham: IEDC, 2025. P. 124–127. DOI: <https://doi.org/10.64076/iedc250614.13>.

4. Василик М. С., Мельник Н. С., Притуля О. М., Червінська І. Б. Адаптивне навчання як чинник оптимізації освітнього процесу у закладах

вищої освіти. *Гірська школа Українських Карпат*. 2024. № 30. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.15330/msuc.2024.30.5-10>.

5. Тадеуш О. Освітологічний вимір інноваційної освіти в контексті соціально-економічних глобальних викликів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2023. № 1 (74). С. 11–23. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.1.2>.

6. Baig K. Comparative analysis of legal education models in leading UK and US law schools: lessons and policy directions for reforming legal education in Pakistan. *Social Science Review Archives*. 2025. Vol. 3, № 4. P. 1412–1422. DOI: <https://doi.org/10.70670/sra.v3i4.1238>.

7. Mroczńska K., Michta T. Global challenges and local solutions: a cross-country comparative perspective on teaching legal English. *Studia z Teorii Wychowania*. 2023. Vol. XIV, № 3 (44). P. 235–257. DOI: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.9206>.

8. Сутяга О., Довгань А. Особливості соціально-правової підготовки майбутніх юристів: американська та британська моделі. *Comparative Professional Pedagogy*. 2022. Vol. 12, № 2. P. 82–90. DOI: [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2022-12\(2\)-9](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2022-12(2)-9).

9. Сутяга О. Структура підготовки майбутніх юристів в університетах Великої Британії. *Comparative Professional Pedagogy*. 2023. Vol. 13, № 2. P. 100–106. DOI: [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13\(2\)-12](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13(2)-12).

10. Кириленко С. Організація юридичної освіти (спеціальність «Право») в Україні та Польщі: порівняльний аналіз. *Молодь і ринок*. 2024. № 4(224). С. 168–172. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.301003>.

11. Кеменяш В. І. Модель підготовки студентів правознавства в умовах змішаного навчання. *Інклюзія і суспільство*. 2024. № 1. С. 27–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2024-1-4>.

12. Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення: 07.01.2026).

13. Орел В. Аргументація у процесі вивчення дисциплін з історії права: інноваційні підходи у підготовці майбутніх юристів в умовах реформи юридичної освіти. *Вісник Львівської політехніки. Серія: Правничі науки*. 2025. Т. 12, № 1 (45). С. 173–184. DOI: <https://doi.org/10.23939/law2025.45.173>.

14. Сербенюк С. О. Інтеграційні напрями розвитку сучасної юридичної освіти як параметра дотримання прав людини. *Law and Safety*. 2024. Vol. 94, № 3. P. 21–32. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2024.3.02>.

15. Ajevski M., Barker K., Gilbert A., Hardie L., Ryan F. ChatGPT and the future of legal education and practice. *The Law Teacher*. 2023. Vol. 57, № 3. P. 352–364. DOI: <https://doi.org/10.1080/03069400.2023.2207426>.